

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

YK ./ riksåklagaren ang. tillstånd till prövning i hovrätt av mål om vistelseförbud

(Hovrätten för Västra Sveriges beslut den 12 januari 2026 i mål Ä 8847-25).

Riksåklagaren har förelagts att skyndsamt svara skriftligen på överklagandet.

Jag vill anföra följande

Inställning

Jag bestrider ändring av hovrättens beslut och avstyrker prövningstillstånd.

Bakgrund

YK har genom beslut av åklagare meddelats vistelseförbud innebärande att han inom vissa områden i delar av Göteborg förbjudits att vistas på allmän plats, på skolgårdar och på motsvarande områden utomhus vid förskolor och fritidshem och i fordon på allmän plats. Förbudet, som har förenats med elektronisk övervakning, gäller under tiden den 30 december 2025 – den 3 juni 2026.

Efter att YK överklagat åklagarens beslut med yrkande om att beslutet i första hand skulle upphävas och i andra hand begränsas på så sätt att Hisings Backa eller i vart fall Baron Rogers Gata och Akkas Gata i Hisings Backa samt de centrala delarna av Göteborgs stad skulle undantas i vart fall dagtid, har tingsrätten avslagit hans överklagande.

YK har därefter i överklagande till hovrätten yrkat att vistelseförbudet skulle begränsas på det sättet att Akkas Gata i stadsdelen Hisings Backa skulle undantas. Hovrätten har beslutat att inte meddela prövningstillstånd.

Överklagandet till Högsta domstolen

YK yrkar att Högsta domstolen ska meddela tillstånd till målets prövning i hovrätten. Han gör gällande att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att målet prövas av högre rätt. Detta eftersom införandet av lagen om vistelseförbud skett ganska nyligen och det ännu finns väldigt lite praxis till ledning för rättstillämpningen.

I sak gör han bl.a. gällande att han i stort godtar det omfattande vistelseförbudet. Han begär endast en liten begränsning av detta på så sätt att Akkas Gata på Hisings Backa undantas, då det vare sig är motiverat eller proportionellt att detta område ska ingå eftersom hans familj bor där.

Prövningstillstånd i hovrätten

Av 49 kap. 12 § rättegångsbalken framgår att det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva tingsrättens beslut i ett fall som detta.

Enligt 49 kap. 14 § rättegångsbalken ska prövningstillstånd meddelas om 1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut tingsrätten har kommit till (ändringsdispens), 2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten kommit till (granskningsdispens), 3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt (prejudikatdispens), eller 4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet (extraordinär dispens).

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

För att Högsta domstolen ska pröva hovrättens beslut krävs prövningstillstånd. Förutsättningarna för att Högsta domstolen ska bevilja prövningstillstånd framgår av 54 kap. 10 § första stycket rättegångsbalken. Enligt första stycket 1 får prövningstillstånd meddelas om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen.

Min bedömning

Jag instämmer i åklagarens och domstolarnas bedömningar och anser att beslutet om vistelseförbud ska stå fast.

Jag kan konstatera att YK i sitt överklagande till hovrätten inskränkt sin talan genom att endast yrka att vistelseförbudet skulle begränsas på visst sätt. Detta torde innebära att hovrätten, om prövningstillstånd meddelas där, inte kan pröva frågan om vistelseförbud i hela dess vid. Denna omständighet talar enligt min uppfattning emot målets lämplighet som prejudikatmål.

Därtill kommer att Åklagarmyndighetens Utvecklingscentrum i fråga om behov av vägledning angett att den praxis som utvecklats i underrätterna synes framstå som stabil och att de mycket sällan får några frågor från operativa åklagare om tillämpningen av lagen om preventiva vistelseförbud.

Jag avstyrker prövningstillstånd.

Bevisning m.m.

Jag ber att få återkomma med bevisuppgift och med mina synpunkter på målets fortsatta handläggning för det fall prövningstillstånd skulle komma att meddelas.

Eva Thunegard

My Hedström

Kopia till

Utvecklingscentrum

Göteborgs åklagarkammare (AM-177203-25)

Kammaråklagaren Maria Thorell